

עין משפט‏^{עין משפט}
גז מוצה‏^{גז מוצה}

ל א מיי פיה מהלכות עדות יוה"כ ה' יט:

לא ב מיי שם הלכה כה:
לב ג מיי שם הלכה כ:
לד ד מיי שם הלכה כ:

תורה אור השלם

1. כן יאבדו כל אויבין יי ואהביו בצאת השמש בגברתו ותשקט הארץ ארבעי עשר שנה:

שופטים ב לא

2. וכל אשה חבבת לב בקינה טו ויבאיו מטהו את החבלת ואת הארץ יגמון את תולעת הקשני ואת השש:

שמות לה כה

3. ועמד משה בשער הפתנה ויאמר מי לוי אלי ואספו אליו כל בני לוי:

שמות לב כו

4. האמר לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אחיו לא הבר ואת בניו לא ידע כי שמרו אמרתך ובריתך יצברו:

דברים לג ט

מוסף רש"י

זאת אומרת. מקמי אפילו כצנח, עירוב והוצאה לשבת ואין עירוב והוצאה ליום הכפורים.

דלס יז איסור הולאה ליה"כ, אלאו אלעזרין לבניו שבת, הא דמי יי"כ והוא הדין

לשבת (כריתות יד.). עדים והתראה בסייף. כמשפט

אנשי עיר הממשט שכן מוסיין

(שמות לב כ.) תנוה דעתך.

משפחת ר' יוסף בנבנלי היתה, לפיכך שמה בדבריו ר' יוסי

(מנחות ק.)

רבינו חננאל

עתי, ואפי' בטומאה. שאם נטמא נכנס לטוהרה ומשחלח, עתי, ואפי' בשבת. שאם חלה השעיר ואינו יכול להלך מרכיבו על כתיפו. ואפי' לו נתן דאמר החי נושא את עצמו, (לא) מ"מ מביעה

לן [קרא] חולה שני, חדולה כמאן דכפוח דמי, ואינו נושא את עצמו וכמשי הוא. וא"ר יוחנן מודה ר' נתן כפוח, המוציא אדם כפות, כלומר קשור ידיו ורגליו חילל את השבת. ודבריו ר' נתן בשבת פ' [המצניעין] (ובע"ז) [ובעירובין] פרק [הנמצא]. אמר רפרם זאת אומרת עירוב והוצאה לשבת ואין עירוב והוצאה ליום הכפורים. זו השמטה בכריתות פרק אמרו לו שנים אכלת חלב. אמרו על שמטה זו דרפרם ממאי דילמא שני שעיר השמטלה להכשירו דיום הכפורים בכך. אלא דרפרם ברייתא היא פי' אם ברפרם לידקוק מיהא דתנן בכריתות אי"ר מאיר אם היה שבת והוציא חייב, ואמר מדקאי ביום הכפורים וקטני אם היה שבת, ש"מ

דשבת הוא דאסירא להוציא מרשות לרשות אלא אם יעיר, אבל יום הכפורים מותר בלא עירוב. ונדרחו דבריו. ואסיקא בכריתות אלא [תאין] דאמר רפרם ברייתא היא, כלומר חיונה [תאין] ולא נאמר בבית המדרש, וליא שני יום הכפורים אין מוציאין ולא יוצאין בתחומין אלא על ידי

סו: שני שעירי פרק שישי יומא

אמר רפרם זאת אומרת עירוב והוצאה בו'. אמרין צפרק אלמרו לו (כריתות דף יד.) דרפרס צדומא היא דפרין עליה ודילמא שאני שעיר המשחלה דהכשירו ציוס הכפורים צנך אלא דרפרס צדומא היא: **פ"לני** מהו **לְעוֹם** הבא. פ"ר"ח אצטלוס

שצא על פילגשי אציו מהו לעולם

הנא מי סבירא לן הא דלומר רב נשים צנמטצה וקידושין פילגשים צנא כמזבה וצנא קידושין הכי אמרין צנסהדרין פרק כ"ג (דף כה.) או לא וי"מ ששאלוהו על שלמה מי סבירא לן כרבי יונתן דלומר כל האומר שלמה חטא אינו אלא טועה שנאמר ולא היה לצבו שלם כו' כלצב דוד אציו הוא דלא היה מיטטא נמי לא היה חטא הכי אמר צפרק צמה צמהה יולאה (שבת דף טו:)

וצמספתא פ"ג דיצמות:

מ' מהו להציל הכבשה מן הארי. כלומר צת שצע מיד דוד מי סבירא לן דלומר ר' יונתן צמסכת צמזות (דף ט:) כל היוצא למלחמת צית דוד גט כריתות כמזב לאשתו ואוריה כמזב גט לצת שצע מהו להציל הרועה מיד הארי כלומר מהו להציל אוריה מיד דוד מי סבירא לן מולקין צבדו לתלמיד צמקוס הרב ולא היה מורד צמלכות או דילמא אין מולקין ומורד צמלכות הוה ע"כ' פירוש משום דקאמר ואדוני יואצ

י' דקרי ליה ליואצ אדוני צפני המלך

ופלוגמא היא צפרק יש נוחלין (צ"ב

דף קט:): אס מולקין צבדו לתלמיד

צמקוס הרב או לא:

אמר ריה' ר' יוסי תנוה דעתך בו'. וא"ת צס"פ שתי הלחם

(מנחות דף ק.) גצי חל להיות יום הכפורים ערב צצת שעיר החיטין של יום הכפורים אכולין אותו כשהוא חי תניא צגמרא איפכא רצי יוסי אומר לא צצליים היו כו' עד אמר לו רצי יהודה תנוח דעתך שגמח דעתי ויש לומר ממי מאי דשמיע ליה קאמר ומר מאי דשמיע ליה קאמר ר' יהודה קיצל דההיא דהכא לא צצליים סן ור' יוסי קיצל צההוא דהתס:

רצי

רב יהודה שבומו של לוי לא עבד עבודת כוכבים שנאמר ויעמוד משה בשער

המחנה **י' וגו' יתיב רבינא וקאמר להא שמעתא איתיביה בני ר' פפא בר אבא לרבינא ה'האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו אביו אבי אמו מישראל' אחיו אחיו מאמו מישראל בניו' **י' בני בתו מישראל:** וכבש עשו לו כו': **י' אמר רבה בר בר חנה לא בבליים היו אלא אלכסנדריים היו ומתוך ששונאים את הבבליים היו קורין אותן על שמן' **י' תניא רבי יהודה אומר לא בבליים היו אלא אלכסנדריים היו אמר לו רבי יוסי' **י' תנוה דעתך שהנחת את דעתי:** מול וצא:** תנא מה שהי צפירא דין וחובי דרא סגיאיין: **מרתני'** מיקירי ירושלים היו מלוין אותו עד סוכה הראשונה עשר סוכות מירושלים ועד צוק****

רבי

רב יהודה שבומו של לוי לא עבד עבודת כוכבים שנאמר ויעמוד משה בשער המחנה **י' וגו' יתיב רבינא וקאמר להא שמעתא איתיביה בני ר' פפא בר אבא לרבינא ה'האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו אביו אבי אמו מישראל' אחיו אחיו מאמו מישראל בניו' **י' בני בתו מישראל:** וכבש עשו לו כו': **י' אמר רבה בר בר חנה לא בבליים היו אלא אלכסנדריים היו ומתוך ששונאים את הבבליים היו קורין אותן על שמן' **י' תניא רבי יהודה אומר לא בבליים היו אלא אלכסנדריים היו אמר לו רבי יוסי' **י' תנוה דעתך שהנחת את דעתי:** מול וצא:** תנא מה שהי צפירא דין וחובי דרא סגיאיין: **מרתני'** מיקירי ירושלים היו מלוין אותו עד סוכה הראשונה עשר סוכות מירושלים ועד צוק****

שחיצין עליהן לע"ז מיתה דמתנן צארצע מיתות (פסהדרין ס:) שהן צסקילה וכהן צסיף שעדיין לא נתפרשו להן ארצע מיתות צית דין ונידונו צמיתת צני נח שכל מיתמתן צסיף כדלמררין צנסהדרין (דף נו:). גיפא ונישק. אין צהן מיתת צית דין דמתנן צארצע מיתות (שס ס:): אלא צידי שמים נידונו צנגפה: כל צני לוי. שכולן צכלל זה: **האומר לאציו ולאמו.** צמעשה העגל לא ראייתיו נעשו אחרים עליהם לנקוס נקמתו של מקוס אלמא אציו ואמו אחיו וצניו צעצדו ע"ז: **ומקוד ששואלין.** צני ארץ ישראל את הצצליים היו קורין כל קלי הראש ועושי דצר שלא כהוגן על שמש: **טווח דעסך.** משפחתו היתה מצצל והיה קשה לו הדצר: **מה שחי לצפירא דין וחובי דרא סגיאיין.** מה צמעכצ שעיר זה כהן ועוונות הדור מרובין והן עליו: **מרתני'** מיקירי ירושלים. צמשצוי ירושלים: עד סוכה הראשונה.

עירוב, כדגרסינן בעירובין פרק [בכל מערבין]. ותניא אמרו בית הילל לבית שמאי אתם מודים שמערבין לגדול ביום הכפורים, אמרו להם [אבל אמרו] ששם שמערבין לגדול ביום הכפורים כך מערבין לגדור ביין ולישראל בתרומה, להודיעו ריבולי עלמא מודים ומילתא פשוטה היא שמערבין לגדול ביום הכפורים. וכל מאן דמפרש חילוף זה טעות הן הדברים בידו. שאלו את ר' אלעזר חלה מהו שירכיבוהו כו'. ותחכים אומרים חלה מרכיבו על כתיפו. חלה השליח משלחו ביד אחר. דחפו ולא מת יורד ומיתו. שאלו את ר' אלעזר, אבשלום שבא על פילגשי אביו מהו לעולם הבא. מי סבירא לן הא דאמר רב נשים בקדושין וכתובה, פילגשים בלא כתובה וקדושין. וכן שאלוהו על שלמה מי סבירא לן כר' יונתן דאמר כל האומר שלמה חטא אינו אלא טועה, שנאמר ולא היה לבבו שלם עם ה' אלהיו כלבב דוד אביו, כלבב דוד אביו לא היה מיחטא נמי לא חטא כו', [כדגרסינן כ"ב במה] כהמה יוצאה. תוספתא בתחילת יבמות. מהו להציל כבשה. כלומר בת שבע מיד דוד, מי סבירא הא דר' יונתן כמס' כחובות כל היוצא למלחמת בית דוד גט כריתות נותן לאשתו, ואוריה נתן גט לבת שבע. מהו להציל הרועה מיד הארי, כלומר מהו להציל אוריה מיד [דוד]. מי סבירא לן מולקין צבדו לתלמיד צמקוס הרב. ופמינ שאמר ואדוני יואב אינו מורד במלכות וניתן להצילו, או אין מולקין צבדו לתלמיד ומורד במלכות הוא. ומסקנא בהו הבני שאליתא. לא מפני שהפליגו בדבריהם אלא שלא אמר דבר שלא שעמו מרוב לעולם. צמעשה העגל רב ולוי, חד אמר זיבח וקיסר בסייף, גיפא ונישק במיתה, שמח בלבבו בהדרוקן. וחד אמר מי שהעמידו עליו עדים והתראה בסייף, עדים בלא התראה במיתה, לא עדים ולא התראה בהדרוקן, חולי נפוח בני מעיים עד שימות. שבת לוי לא עבד ע"ז. והאי דכתיב ולאביו ולאמו לא ראיתיו וגו', אביו, אבי אמו ישראל, וכן אמר [מן]ישראל. אחיו מאמו כן ישראל. בניו בני בתו מישראל. וכבש עושיין לו מפני הבבליים שהיו מתלשין בשערו כו'. תנא משוך צפירה זו ועיר, וחובי דדרא סגיאיין. כלומר, מהר וצא שעיר זה קטן וחטאתו הדור מרובין.

שני שעירי פרק שישי יומא

גב'י שהיא מזומן. מוכן לכך מאתמוול: **עתי אפילו צצצת.** עתי צעמו וצמועדו יסתלה ולא יעצור ואפי' צצצת וצטומאה ולקמן מפרש מאי איסור צצת וטומאה שיך צצילוהו דלציטריך לצרציו: **למאי הלכנא.** מה חילול צצת יש שהולך להסירו אי משום תחומין

דצנצן צעלמא נינהו שגזרו עליהן לאחר מתן תורה: **כמאן.** איציטריך לצרציו דלא כרבי נתן דלומר חי נושא את עצמו הוא ואין צו אלא משום צצות ופלוגמא צמסכת שצנת(דף צז:). **חולה שאני.** דהשתא לא נושא את עצמו והנושא מחלל צצת: **ואם אומרם.** מדציטריך למתני עתי אפילו צצצת איכא למשמע דאין איסור **א) הולאה ליום הכפורים דלי יוס הכפורים כצצת להולאה למה לי קרא להסיר משאו צצצת הרי כחלל צכול נמי כצצת דמי וקאמר רחמנא יסאלמו.** עירוב כדי נסכא אלא דהא צהא תליא דלא תקינו חכמים עירובי חצרות אלא צצציל איסור הולאה שגזרו **ו) מרשות לרשות גזירה משום הולאה מרשות היחיד לרה"ר:** **למאי הלכנא.** מה איסור טומאת מקדש או קדשיו יש צצילוהו שהולך לומר שדמה את הטומאה: **נכנס טמא לעזרה.** שסכהן **ו) מוסרו לו סס: יכול להרצי אני ואסס.** צריא וחזק היה השעיר להרצי צותי ואסכס עליו לקמן אמרין שלא היה חפץ להשיב על שאלתם מה שלא שמע מפיו רצו: **הא צשלוס אני ואסס.** כלומר מה לכס לשאלו על זאת כל איני ולא אסס מוקף לשילוחו: **דחפו.** לזקק ולת מהו שיהא צריך לירד אחריו וימיתנו: **פלוגי מהו לעולם הנא.** על אדס אחד שאלוהו מה מעשיו צעייץ ויש פותרים על שלמה צן דוד שאלוהו: **אלא על פלוגי.** שמא על אצשלוס שאלתו: **אלא על הרועה.** אס מותר להצילו מפיו הארי: **ממור מהו ליכס.** את אציו: **אמר להס מהו ליכס.** אשט אחיו שאלתם צותי: **מהו לסוד אס ציסו.** צומן הזה מי אסור מפני צער חורצן הצית: **אמר להס לא שאלתוני אלא מהו לסוד אס קצרו:** לא **ספפליגן.** והפרישן לצצרים אחרים כאלדס המתכוין לדמות כשאניו יודע להשיב אלא יודע היה אצל לא אמר דצר שלא שמע מרצו: **צמעשה העגל שוין.** עצדותיו שוות לאיסור מפני מה אין מיתמתן שוה שהיו צו שלס מיתות מיתת סייף שימו אסס חרצו מיתת מנגפה וגופא ה' את העס (שמות לב) מיתת הדרוקן דכתיב וחר

על פני המיס ואמרין צמסכת **י"ז** (דף מד.) לא נתכוין משה אלא לצודקן כטויות צצצצות צצטן: **ויצח וקיסר.** הן עצדות מיתות שחדיין לא נתפרשו להן ארצע מיתות אין צהן מיתת צית דין דמתנן צארצע מיתות **י' האומר לאציו ולאמו.** צמעשה העגל לא ראייתיו נעשו אחרים עליהם לנקוס נקמתו של מקוס אלמא אציו ואמו אחיו וצניו צעצדו ע"ז: **ומקוד ששואלין.** צני ארץ ישראל את הצצליים היו קורין כל קלי הראש ועושי דצר שלא כהוגן על שמש: **טווח דעסך.** משפחתו היתה מצצל והיה קשה לו הדצר: **מה שחי לצפירא דין וחובי דרא סגיאיין: **מרתני'** מיקירי ירושלים.**

רבי

רבי

כמיפו, וצכריתות מיירי להסיר איסור תחומין וכמאן דלמר שהן סן המורה והשתא פריך שפיר דשאני יוס הכפורים דהסירו בכך, מי אין נראה כלל שהיו סניס אלו דברי רפרס והתלמוד לא חזיר כהן אומא על שס, ולסס אותם שצנאן. ואין עירוב והוצאה ליום הכפורים. ואע"ז דכמיז לא מעסול כל מלכזה גצי יוס הכפורים הולאה אינה מלכזה גמורה ולהכי צני יואב מיצבא כדלמררין צריס הוצק (שבת כז, ב) ודפצריסית צס"ק דעירובין [צ, ב] וצריס שצת [צ, ב] [ש] וצטויעת [צ, ב]. **אהא בשצלום אני ואתם.** כלומר אהא [נמוקון] שהיה צרי מלך וכן הוא צירושלמי [פ"ו ה"ג] וצמוספתא [פ"ג] ודלא צפירסי". **פ"לני** מהו **לְעוֹם** הבא. פי' ר"ת שאלו את ר' אלעזר אצשלוס שצא על פלגשי אציו מהו לעולם הנא, מי סבירא [לן] הא דלמר רב [נסהדרין כה, א] [ח] אקאמר הא כמזבה וקידושין. וכן שאל על שלמה מי סבירא לן כר' יונתן דלמר [שצנת ט, ב] כל האומר שלמה חטא אינו אלא טועה. מהו **להציץ בבשה מיד הארי.** כלומר צת שצע מיד דוד, מי סבירא לן הא דלמר ר' יונתן [צמזות ט, ב] כל היוצא למלחמות דוד גט כריתות כותב לאשתו וככשה קרי לים דצמעי' [צ"ג יב, ב] [לזיס] [לכס] אין לו מי אס ככשה קטעה. מהו **להציץ** הריקת. כלומר אוריה מיד דוד, ואידי דקרי ליה לאשתו ככשה קרי ליה לאוריה רועה. מי סבירא לן מולקין צבדו לתלמיד צמקוס הרב או דילמא אין מולקין וכיון שאמר לאדוני יואב מורד צמלכות הוה [שצנת טו, א]. גיפא ונישק בביתו. הולאת עשה היתה דליתא אלא אוריה כדלמררין צס"פ מיתות

מסורת הש"ס

א) שבת כז. קמא: [עירובין ק"ג.] **ב)** כריתות יד., [מוספתא פ"ג ה"טו.] **ג)** [מוספתא יבמות פ"ג ה"ג.] **ד)** [סוטה כו. א.] **ו)** [גו] הערוך צנגפה וכן ג"י רש"י כהן ובע"ז מדר. ד"ה הכי הוא אומר גרס צאצכרה, **ו)** [צע"י אמר ר"י אמר שמואל, ח] ויואלמר מי להי אלי ואספתא אציו כל צני לוי כצ"ל וכ"צ רש"י ד"ה כל צני לוי, **ז)** [צע"י גרסי' נמי אמו אמו משראל, י] [נמנות ק. א.] **ח)** [צ"ל מנהל נמי הכי וכ"א צמזות ק.] **ט)** [שבת קנב: פסחים לב: סנהדרין: לו מנחות מה. ק. א.] **י)** צ"ל ד"ה עס דלעיל, **י)** [שבת לו.]

גליון הש"ס

גב' מהו לסוד את ביתו. עיין מרסר"א ספ"א דצ"ב צחידושי אגדות: **שם** אלא ספרי שלא אמר דבר שלא שבע. עיין סהסר"א רפ"ד דצרכות צח"א: **שם** בני בתו מיישראל. עיין יצמות דף סב ע"ב:

הגהות הב"ח

א) גפ' שאלו את ר' אלעזר פלוגי. ניב צ"ב בערוך עיך פלן הרלשון: **ב)** שם לא שאלתוני אלא על פלוגי ופלוגי מהו לעזה"ב אמר להם לא שאלתוני אלא על פלוגי מהו להציל הכבשה מן הארי אמר להם אמר להם לא שאלתוני אלא על הרועה מן הארי מהו להציל הכבשה ממר מהו הא ליכס וכו' לסוד את קצרו ומהו לסוד את קצרו מהו לסוד את ביתו לא מפני שהפליגן דצריס אלא ויצי אמר הכותב צמוספתא פ"ג דיצמות נראה דעל ממור שאלוהי אי שרי לסוד את ציתו דשמיא יס לו אין תחלצו לא ספסול הוא לכא קצבל דע"ה השיב מהו לסוד את קצרו דכיון שהוא פסול לא צבדו צמזות כדניו צמזות כדניו השיב שרעו פסול ולא הוה הכא צצסיפת סוד על הקציר לסס ציון כדליתא י"פ מטיקין אלא מיתת סוד שחיה שוין לקצרים אלא צבדו ופירסי" כהן הוא תמוה: **א)** רש"י ד"ה זאת חומרת כו' וצמשת דלזין איסור עירוב והוצאה ליוה"כ: **ו)** בא"ד איסור הולאה שגזרו דליתא מרשות לרשות: **ו)** ד"ה נכנס כו' שסכהן גדול מוסרו:

תוס' ישנים

עתי אפילו בשבת צמאי היציתא בו'. דמאי שצא משאר עדותים יוס הכפורים. ואין עירוב והוצאה ליום הכיפורים. וצכריתות פריך אמרו לו [יד, א] אקאמר הא דרפרס צדומא היא דלצני יוס הכפורים דהסירו בכך. ומיתה אמאי לא פריך [כך] [כהן] התלמוד. י"ל שדרך התלמוד להאריך צמקוס זה יומר צממקוס זה, אכל חזק הוא לפריס דהכא מיירי בהצנצוה דהוה אמנא דלא דמי יוס הכפורים אלא צשטול לגמט השעיר צרגליו דאין השכשו צשהצירן להרצינו על

כמיפו, וצכריתות מיירי להסיר איסור תחומין וכמאן דלמר שהן סן המורה והשתא פריך שפיר דשאני יוס הכפורים דהסירו בכך, מי אין נראה כלל שהיו סניס אלו דברי רפרס והתלמוד לא חזיר כהן אומא על שס, ולסס אותם שצנאן. ואין עירוב והוצאה ליום הכפורים. ואע"ז דכמיז לא מעסול כל מלכזה גצי יוס הכפורים הולאה אינה מלכזה גמורה ולהכי צני יואב מיצבא כדלמררין צריס הוצק (שבת כז, ב) ודפצריסית צס"ק דעירובין [צ, ב] וצריס שצת [צ, ב] [ש] וצטויעת [צ, ב]. **אהא בשצלום אני ואתם.** כלומר אהא [נמוקון] שהיה צרי מלך וכן הוא צירושלמי [פ"ו ה"ג] וצמוספתא [פ"ג] ודלא צפירסי". **פ"לני** מהו **לְעוֹם** הבא. פי' ר"ת שאלו את ר' אלעזר אצשלוס שצא על פלגשי אציו מהו לעולם הנא, מי סבירא [לן] הא דלמר רב [נסהדרין כה, א] [ח] אקאמר הא כמזבה וקידושין. וכן שאל על שלמה מי סבירא לן כר' יונתן דלמר [שצנת ט, ב] כל האומר שלמה חטא אינו אלא טועה. מהו **להציץ בבשה מיד הארי.** כלומר צת שצע מיד דוד, מי סבירא לן הא דלמר ר' יונתן [צמזות ט, ב] כל היוצא למלחמות דוד גט כריתות כותב לאשתו וככשה קרי לים דצמעי' [צ"ג יב, ב] [לזיס] [לכס] אין לו מי אס ככשה קטעה. מהו **להציץ** הריקת. כלומר אוריה מיד דוד, ואידי דקרי ליה לאשתו ככשה קרי ליה לאוריה רועה. מי סבירא לן מולקין צבדו לתלמיד צמקוס הרב או דילמא אין מולקין וכיון שאמר לאדוני יואב מורד צמלכות הוה [שצנת טו, א]. גיפא ונישק בביתו. הולאת עשה היתה דליתא אלא אוריה כדלמררין צס"פ מיתות